

ת"פ 24517/03/18 - מדינת ישראל נגד איליה קריבשוב

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 24517-03-18 מדינת ישראל נ' קריבשוב

בפני
בעניין: כבוד השופטת בכירה שרון לארי-בבלי
מדינת ישראל באמצעות ב"כ עו"ד דרור
אביטל

המאשימה

נגד

איליה קריבשוב באמצעות ב"כ עו"ד מיכאל
עירוני

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירות של תקיפת שוטר, לפי סעיף 273 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן- **חוק העונשין**), ושל הפרעה לשוטר לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

עובדות כתב האישום מלמדות כי ביום 07.08.16 ניגש השוטר לקבוצה של נערים, בהם הנאשם, בעקבות רעש ששמע. משהבחין הנאשם בשוטר מתקרב, הניע את ידו באופן שהתפרש על ידי השוטר כהחבאה של דבר מה בכיסו הימני. השוטר ניגש אל הנאשם, שאז הבחין כי עיניו אדומות וכי נודף ממנו ריח של סם. בשלב זה, התגבש אצל השוטר יסוד סביר לחשד כי הנאשם מחזיק בסם, ומשכך שאל את האחרון האם הוא מחזיק בדבר לא חוקי. הנאשם מסר לשוטר כי על השוטר לבקש ממנו אישור לביצוע חיפוש, אולם השוטר השיב לו כי אין החיפוש דורש את הסכמתו נוכח קיומו של חשד סביר. נוכח סירובו של הנאשם, עיכב אותו השוטר והובילו לניידת המשטרתית. הנאשם סירב לעלות לניידת, והוזהר כי אם יסרב לעיכוב הוא ייעצר. הנאשם סירב והשוטר הודיע לו על מעצרו. הנאשם התנגד למעצרו וניסה לברוח מן המקום. בתגובה, הפיל אותו השוטר במטרה להשתלט עליו ולאזוק אותו. בשלב זה, החל הנאשם לקלל את השוטר ולהכות אותו במכת אגרוף בפניו. לאחר מאבק, הצליח השוטר לאזוק את הנאשם בסיועו של שוטר אחר. לאחר שהצליח השוטר להכניס את הנאשם לניידת, ביקש ממנו פעם נוספת לבצע עליו חיפוש, אולם הנאשם סירב ובעט בשני השוטרים. בתחנת המשטרה המשיך הנאשם לקלל את השוטרים.

בראשית ההליך כפר הנאשם במיוחס לו בכתב האישום, והתיק הועבר אליו לשמיעת ראיות. ביום 19.05.19, ולאחר שמיעת שלושה עדי תביעה, חזר בו הנאשם מכפירתו והודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן. במסגרת ההסדר, הוסכם בין הצדדים על שליחת הנאשם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו, מבלי שהסכימו לעניין העונש.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן שהתקבל ביום 07.11.19 עולה כי הנאשם בן 26, רווק ומתגורר בבית אמו. קורות חייו פורטו בהרחבה בתסקיר, ועולה מהם כי עלה ארצה מקזחסטאן יחד עם אמו בגיל 4. תקופת ילדותו ונערותו הייתה תקופה מורכבת שכללה קשיים בלתי מבוטלים, ביניהם אף שאלת מעמדו במדינת ישראל עד קבלת האזרחות המיוחדת בשנת 2018. עוד פורטו נסיבות משפחתיות מורכבות, המלמדות על תחושות בדידות, חוסר שייכות ועזובה רגשית שחוזה הנאשם במרוצת השנים.

ביחס לאירוע נשוא כתב האישום, מסר הנאשם לשירות המבחן כי חווה יחס גזעני מצד השוטר כלפיו, והגיב באופן אימפולסיבי ותוקפני. הוא ציין כי האירוע התרחש בתקופה שקדמה לעריכת השינוי באזרחות חייו. ואכן, שירות המבחן התרשם כי בתקופה הרלבנטית לכתב האישום טרם השלים הנאשם תהליך של גיבוש זהות בוגרת, והיה נתון במשבר לאור ההתמודדות עם דחיית בקשתו לקבלת אזרחות ישראלית. עוד עלה הרושם כי כיום הנאשם בעל הבנה רבה יותר להתנהלותו הבעייתית בעבר, והוא רואה עצמו כמי שמצוי בעיצומו של הליך שינוי ושיקום עצמי, עריכת חשבון נפש ופתיחת דף חדש בחייו.

שירות המבחן העריך כי בשלב זה בחייו מגלה הנאשם נוקשות מחשבתית ביחס לנזקקות טיפולית, וזאת לאור חוסר האמון במוסדות המדינה בכל הקשור לשאלת מעמדו. עם זאת, וחרף מעורבות פלילית בנערותו, התרשם השירות ממוטיבציה של הנאשם לנהל אורח חיים מיטיב, כמו גם מאפקט מרתיע מעצם קיומו של הליך פלילי נגדו.

בהינתן גילו הצעיר, ובפרט לנוכח מצבו הבריאותי המורכב נוכח תאונת דרכים בה היה מעורב, המליץ שירות המבחן לנקוט בגישה שיקומית המצמצמת נזקים עתידיים. משכך, המליץ השירות להשית על הנאשם צו של"צ, מאסר מותנה וחתימה על התחייבות.

תמצית טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה עמד על נסיבות ביצוע העבירות ועל הפגיעה בערכים המוגנים בבסיסן. לדבריו, מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל. באשר לעונש המתאים, טען ב"כ המאשימה כי לאור עברו הפלילי של הנאשם, הכולל הרשעה בעבירת אלימות משנת 2012, יש להעניק משקל לשיקולי הרתעה, ולדחות את המלצת שירות המבחן בדבר ענישה שיקומית. לנוכח חוות דעת הממונה על עבודות שירות, שמצא את הנאשם בלתי כשיר לביצוע עבודות כאמור, עתר ב"כ המאשימה להשית על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס, התחייבות ופיצוי לשוטר, ע"ת 1.

ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, שלדידו הינה המלצה סבירה ומאוזנת. בתוך כך, עמד על נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובפרט תאונת הדרכים בה היה מעורב לפני כשנה וחצי, בגינה הוכר כנכה על ידי המוסד לביטוח לאומי. לדבריו, מצבו הרפואי של הנאשם לא צריך להוביל להחמרה בענישתו ולמאסרו מאחורי סורג ובריח.

מתחם העונש ההולם

מעשיו של הנאשם פגעו בערכים המוגנים של שמירה על ביטחונם האישי והגופני של אנשי כוחות הביטחון, וכן על שלטון החוק וסדרי משטר תקינים. שמירה על עקרונות אלה מחייבת עמידה איתנה נגד הפוגעים בגורמי אכיפת החוק.

אלימות המופעלת כלפי שוטרים במסגרת תפקידם לובשת צורות שונות, ועוצמתה משתנה ממקרה למקרה. בין אם ברף הנמוך ובין אם ברף הגבוה, יש בעבירות אלה כדי לכרסם בעקרונות שלטון החוק. על בתי המשפט לשדר מסר ברור אשר יהיה בו לאפשר לגורמי האכיפה לבצע עבודתם החשובה נאמנה. ראו לדוגמה, דבריו של כב' השופט ג'ובראן ברע"פ 5579/10 **דוד קריה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 02.08.10):

"חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית. כאמור על מול אלימות מילולית שכזו המכרסמת ביסודות חברתנו הדמוקרטית יש לנקוט בענישה מרתיעה. הציבור נותן את מבטחו בעובדי הציבור ונציגי החוק, "וטובת הציבור מחייבת כי יובטח להם שיוכלו למלא את תפקידם ללא מורא וללא פחד ... מתוקפנים ומאיימים. לכן הכרח להטיל ענישה של ממש, גם למען ישמעו וייראו" (ע"פ 500/87 בורוכוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, [8.3.1988])).

דומה כי לא למותר לציין את המובן מאליו והוא כי משטרת ישראל היא פניו של שלטון החוק ואמונה על שמירה על הסדר הציבורי בחברה מתוקנת. שוטרי משטרת ישראל פועלים יומם וליל להגשמת תכליות אלה- יהא הקושי אשר יהא. קביעה זו מושרשת זה מכבר בהלכה פסוקה, לפיה "משטרת ישראל היא הלכה למעשה הגילוי היום יומי של שלטון החוק במדינת ישראל, ומוטלים עליה תפקידים רבים במדינתנו רווית הקשיים, המתחים והאיזמים, ונדמה כי אף גוף משטרת במדינה דמוקרטית לא נאלץ להתמודד עם האתגרים הרבים הניצבים בפני משטרת ישראל, החל מגילוי פשעים ומניעתם וכלה בהתמודדות עם מתקפות טרור אכזריות" (ראו בע"פ 9878/09 **מדינת ישראל נ' רמי מוסא** (פורסם בנבו, 20.09.10), בפס' 26).

בחינת נסיבות ביצוע העבירה מצביעות על כך שמידת הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברף הבינוני-נמוך;

עובדות כתב האישום מלמדות על סירובו המתמשך של הנאשם להישמע להוראות השוטר. כך הוא הדבר בכל הנוגע לדרישת השוטר לבצע עליו חיפוש, עובר בבקשותיו של השוטר לפנותו לניידת המשטרתית, וכלה בהתנגדותו של הנאשם לביצוע המעצר שבגדרה גם תקף את השוטר.

במעשיו אלה של הנאשם קרא הוא תיגר על סמכותו של השוטר, ללא הצדקה ותוך שימוש באלימות ובגידופים לרוב. כמצוין לעיל, ברי כי לצורך שמירה על תפקודן התקין של מערכות האכיפה, נדרשת הסכמה חברתית של האזרחים לסמכות הטבועה של משטרת ישראל בפעולות אכיפה, כדוגמה זו. פגיעה בתפקוד התקין של המשטרה עלולה להוביל, הלכה למעשה, לערעור יסודות המשטר הקיים.

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי בעבירות בהן הורשע הנאשם, משיתים בתי המשפט מנעד רחב של עונשים החל מענישה חינוכית בדמות צו של"צ ועד למאסר מאחורי סורג ובריח. ויודגש כי כל אירוע אלימות שונה בנסיבותיו ובצבר העבירות המרכיב אותו, ומשכך יש לבחון את הענישה הנוהגת בשינויים המחייבים (ראו והשוו, **בשינויים המחייבים**, ענישה ומתחמי עונש הולם במקרים הבאים: רע"פ 31/15 **אפרסמון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 20.01.15); רע"פ 2222/13 **חיחאשווילי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 02.05.13); רע"פ 3261/18 **קריספיל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.06.18); רע"פ 1643/16 **ביטון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 2.3.16); רע"פ 7641/14 **אלטורי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30.11.14); עפ"ג (חי') 29826-07-15 **מדינת ישראל נ' אלירן כהן** (פורסם בנבו, 22.10.15)).

בנסיבות האמורות אני סבורה כי מתחם העונש ההולם את נסיבות העבירה נע בין מספר חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

הנאשם הודה במיוחס לו בכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר. הודאה זו הגיעה לאחר שמיעה של שלושה עדי תביעה, ומשכך יש להעניק משקל מוגבל לחיסכון של הנאשם בזמנו של בית המשפט. אדגיש כי אין בשמיעת העדים כדי להביא להחמרה עם הנאשם. לנאשם זכות בסיסית ויסודית לנהל את ההליך, ובלא מעט מקרים שמיעת העדים בבית המשפט בנוכחותו מסייעת לו ליטול אחריות למעשיו.

נסיבותיו האישיות של הנאשם פורטו בהרחבה בתסקיר שירות המבחן. כמתואר לעיל, עולה כי במרוצת חייו התמודד הנאשם עם מספר רב של אתגרים הנוגעים למשפחתו, וכן לשאלת אזרחותו במדינת ישראל. בשנת 2018 הוענקה לנאשם אזרחות, ובמידה רבה זו איפשרה לו לפתוח דף חדש בחייו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם הביע מוטיבציה לנהל אורח חיים נורמטיבי, והדבר אף התבטא בבדיקות שתי שנמצאו נקיות משרידי סם.

עברו הפלילי של הנאשם כולל שתי הרשעות קודמות. האחת, בעבירת אלימות בהיותו נער. השנייה, עניינה בעבירת סמים מהשנים האחרונות. עולה כי זוהי איננה הסתבכותו הראשונה של הנאשם בפלילים. לצד זאת יודגש כי חלוף הזמן מיום ביצוע העבירה, שבוצעה בשנת 2016, ייזקף לזכותו של הנאשם, שכן במהלך תקופה זו לא נפתחו נגדו תיקים נוספים באופן המחזק את התרשמות שירות המבחן בדבר רצונו לקיים אורח חיים מיטיב.

עיקר המחלוקת בין הצדדים הינה בשאלת העונש המתאים שיושת על הנאשם, בשים לב לתאונת הדרכים שעבר לפני כשנה וחצי, במסגרתה נפצע והוכר כנכה באופן זמני. מחוות דעת הממונה על עבודות שירות עולה כי הנאשם איננו כשיר לביצוע עבודות כאמור, גם לא במגבלות, נוכח פגיעה בכושר העבודה שלו. בהינתן האמור, עתרה המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, בעוד ההגנה טענה כי יש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם צו של"צ.

במחלוקת בין הצדדים אני סבורה כי הדין עם ההגנה;

אין לחדד כי אין זו מעורבות ראשונה של הנאשם בפלילים, באופן המחזק את הסברה לפיה יש לתת משקל לשיקולי הרתעת הנאשם. עם זאת, הרתעת הנאשם איננה פעולה מכנית ואוטומטית התלויה אך ברישומו הפלילי. בנסיבותיו הענייני דנא, ובפרט לאור התרשמות שירות המבחן, מצאתי כי נכון יהיה לאפשר לנאשם להמשיך בהליך השיקומי החיובי שהחל בשנים האחרונות ולהימנע מהשתתף מאסר מאחורי סורג ובריח.

אכן, אין בעובדה כי הנאשם נעדר כשירות רפואית לביצוע עבודות שירות כדי להוביל להקלה אוטומטית בעונשו אל עבר ריצוי עונש של צו שירות לתועלת הציבור. ברור כי הדבר יבחן על רקע כל הנסיבות הרלבנטיות. בענייניו של הנאשם, בשים לב לכך שבשנים האחרונות הוא שומר על אורח חיים נורמטיבי מבלי שנפתחו נגדו תיקים נוספים, אני סבורה כי יש לחזק אותו בדרכו החיובית ולהסתפק בענישה חינוכית בדמות של"צ.

אני גוזרת אפוא על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות. השירות יבוצע בהתאם לתכנית שגיבש שירות המבחן.

הנאשם יחל בריצוי השל"צ לא לפני 45 ימים מהיום. השירות רשאי לשנות את מקום ההשמה ללא צורך בהחלטה שיפוטית. הנאשם מזהר כי אי ריצוי השל"צ במלואו יגרור את הפקעתו ויוטל עליו עונש חלופי.

ב. מאסר למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור הנאשם עבירות אלימות נגד שוטרים, לרבות איומים.

ג. פיצוי לשוטר, עד תביעה 1, בסך 750 שקלים. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט ב - 3 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.5.2020.

המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, ט"ז אייר תש"פ, 10 מאי 2020, במעמד הצדדים.